

[Socialministeren.]

mende med 20 pct. Procenterne er beregnet således, at nedslaget ikke for nogen af rentenyderne bevirker nedgang i det beløb, de pågældende i dag modtager i folkepension sammen med renten. Begrundelsen for nedslaget er, at ulykkesrenterne, der giver erstatning for forringet eller tabt erhvervssevne, beregnes uden hensyntagen til tilskadedkomnes alder og dermed også uden hensyn til, at erhvervssevnen i almindelighed aftager med årene. Det findes derfor rimeligt at nedsætte renterne fra det tidspunkt, hvor de pågældende opnår ret til folkepension og derved sikres andel i landets almindelige pensionsordning for ældre.

De samlede merudgifter ved de foreslåede forhøjelser med fradrag af den besparelse, som nedslaget efter det 67. år indebærer, er anslået til i alt 8,3 mill. kr. årlig. Heraf vedrører ca. 6,7 mill. kr. erstatninger for ulykkestilfælde, der er indtruffet på arbejdspladsen, og af disse foreslås merudgifterne for ulykkestilfælde indtruffet efter 1. april 1947, ca. 5,0 mill. kr., afholdt af forsikringsselskaberne, medens merudgifterne for tidligere arbejdsulykker, ca. 1,7 mill. kr., foreslås afholdt af staten.

Om denne udgiftsfordeling vil jeg gerne bemærke, at staten hidtil har afholdt alle udgifter til forhøjelse af renter for arbejdsulykker før 1. april 1947, og jeg finder det derfor rimeligt, at staten også påtager sig at bære den udgift, der følger af den nu foreslåede forhøjelse. På den anden side har forsikringen hidtil båret udgifterne ved de stedfundne automatiske pristalsreguleringer af renter for arbejdsulykker efter 1947.

Ved indførelsen af denne automatiske pristalsregulering valgte man i 1947 i det forberedende udvalg, hvori var repræsentanter for arbejdere og arbejdsgivere, af rent praktiske grunde en pristalsregulering i stedet for en regulering efter løn.

Jeg finder det derfor ikke betænkeligt, at det pålægges forsikringsselskaberne at afholde den herved foreslåede udgift, der alene er kompensation for forskellen mellem pris- og lønstigning. Da forhøjelsen imidlertid nødvendiggør en kraftig stigning af selskabernes rentereserve, har jeg fundet det rimeligt, at der gives selskaberne mulighed for at indkræve dette beløb — ca. 65 mill. kr. — successivt over en 5-årig

periode. I dette tidsrum foreslås det — i tilfælde af bortfald af et selskabs anerkendelse — at lade staten over for rentenyderne hæfte for selskabets eventuelle manglende reservebeløb på tidspunktet for anerkendelsens bortfald.

De foreslåede forhøjelser til renter til statens egne arbejdere og til tilskadedkomne under værnepligt m. v. er anslået til ca. 1,6 mill. kr. årlig. Statens udgifter vil heretter beløbe sig til i alt ca. 3,3 mill. kr. årlig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til tingets velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): På socialistisk folkepartis vegne har jeg den ære at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51.

De parlamentariske kommissioner, som der har været hjemmel for i grundloven siden 1849, har vel været meget sjældne, men bør kunne anvendes, når det er særdeles vigtigt, at et kommissionsarbejde foretages under udelukkende medvirken af valgte repræsentanter for de politiske partier, hvorved kommissionen direkte bliver stillet under ansvar over for folketinget og derigenem over for vælgerne. Dette gjaldt således for den række af parlamentariske kommissioner, der i årene efter krigen behandlede dels Danmarks besættelse den 9. april 1940, dels forholdene i besættelsesårene.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at lignende motiver taler for, at en parlamentarisk kommission nedsættes til at gennemarbejde det komplekse af spørgsmål, der står i forbindelse med de nødvendige overvejelser omkring Danmarks forhold til Atlantpagten efter 1969, når den i traktatens artikel 13 fastsatte tyve års ubetingede gyldighedsperiode udløber.

Beslutningen om Danmarks tilslutning til Atlantpagten ved dennes oprettelse i 1949 blev truffet efter en forholdsvis kortvarig offentlig debat i en vanskeligt overskuelig udenrigspolitisk situation, og uden at spørgsmålet havde været forelagt vælgerne ved en folkeafstemning eller i forbindelse med et folketingsvalg. Selv om et klart flertal af rigsdagens medlemmer stemte for den pågældende rigsdagsbeslutning, udgjorde fler-